

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajskiego 5
Telefon Redakcji: 368
Telefon Administracji: 310
Adres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKOW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznik znl. zł. 4.50

Typografia 1 złoty

w Krakowie

Zaprasza 8 złotych

Wychodzi co niedzielną rano

z wyjątkiem niedzielnych

i dni poświęconych

Konto PKO Kraków 400.670.

Wstąpienie tow. Barlickiego do rządu

Zdawało się najprostszą w świecie rzeczą: poddać werdykt „klucza koalicyjnego” PPS ma dwa miejsca w rządzie, więc po ustąpieniu jednego, wchodzi drugi i równowaga zostaje utrzymana. Nie jest to wcale tak proste, kiedy między ustąpieniem tow. Morawskiego a nominacją tow. Barlickiego minął blisko tydzień i kiedy rymonacja ta nastąpiła nie na podstawie prostego wyznaczenia a przez klub parlamentarny, ale po ukladach z szefem rządu, po przyjęciu przez niego pewnych warunków.

Jak choćby z tej jednej okoliczności każdy nieuprzedzony zrozumie, że PPS nie bierze udziału w koalencji i nie zasiada w rządzie tylko dlatego, aby także być przy tem; że przeciwnie — istnieją po temu głębsze przyczyny, które wszystkie ześrodkowują się w jednym centralnym zagadnieniu: jak najlepiej pomóc klasie pracującej.

Widzieliśmy w listopadzie z. r., z jaką trudnością koalycja i jej rząd przyszedł do skutku. Wszystkie stronnictwa, które zaprzysały do udziału, uzaledniały go od udziału PPS, gdyż wiedziały, że można i bez niego utworzyć koalicję silniejszą nawet koalicyję, ale nie będzie ona trwała, gdyż żadna koalycja nie może żyć z samej chęci utworzenia i utrzymywania się przy władzy. PPS, decydując się na udział, miała swoje warunki i warunki te stopno o realizację, mimo — niema co ukrywać — trudności, napotykanym w łonie samej koalicyi.

Centralny program, o którym wyżej mówiliśmy, obejmuje ogólnie sprawę poprawy sytuacji gospodarczej, a szczególnie sprawę walki z najgroźniejszym jej objawem: z bezrobociem. Wedle penulacyjnej w naszej hierarchii biurokratycznej podziału kompetencji, walka ta koncentruje się w ministerstwie pracy i opieki społecznej, ale najważniejszy w tej sprawie atut: pieniądze, mieści się w rękach ministra skarbu, który może dać fundusze albo ich odmówić, stosownie do wagi, jaką stojąca za nim partia w koalencji reprezentuje. Na tym właśnie punkcie zabrakło się nominacji tow. Barlickiego, z tym jednak rezultatem, że punkt ten został przezwyciężony, gdyż — jak wiemy z telegramów, — otrzymujemy on specjalny kredyt 50 milionów zł. na ukończenie robót publicznych.

Nie jest to w naszych stosunkach bagatela wyłożyć taką dotację. Z preliminarza budżetowego na rok 1926 wiemy, że przewidywany deficyt wynosi 200 milionów, który wedle propozycji naszych ministrów ma być usunięty przez podniesienie dochodów o 100 milionów i dalsze skrócenie wydatków o tyleż. Z tych cyfr wynika jasno, że suma 50 milionów może spowodować zmianę w konstrukcji budżetu, jeżeli ma być utrzymana zdrowa zasada: utrzymać równowagę, a to nie może stać się tylko przez stosowanie drugiej zasady: żadnego wydatku bez pokrycia.

Ostatecznie ta trudność jest drobnością w porównaniu z wewnętrznymi prądami, napływającymi w koalicyję. Można się domyślać, że naprzekład endeckich, która w interesie swoich lewiałanichs klientów walczą tak zawzięcie o — niezapłatę podatkową majątkowego, nie jest w smak przyznanie 50 milionów na cel, który stoi w sprzeczności z ich strategią polityczną. Wprawdzie endecja, jako echo Lewiatana, powtarza ciągle nawoływanie o „ożywienie produkcji”, ale nie rozumie ona pod tem zupełnie co innego, leczydy, zamówienia rządowe, z których korzyść dla robotników byłaby w najlepszym razie tylko pośrednia, bezpośrednia zaś korzyść odbiłaby się przemysłowcy.

Jest coraz więcej znaków na niebie i na ziemi, że endecja swoim wytrwaniem w koalicyi dąży do zrealizowania jakichś dalekoosięgniętych planów. Odsłania te plany w pewnej części poufna informacja, mówiąca, że endecja przygotowuje coś — w każdym razie antykoalicyjnego, — działając, jak to ona umie, na swoje owieczki zapomocą odpowiednio wyszkolonych instruktorów. Informacja ta w świetle „Kurjera Lwowskiego” po-

daje, że ogólną uwagę zwracała teży, wygłoszone przez szefa wydziału organizacyjnego, zowa Wierczaka, na ostatnim zjeździe instruktorów Związku lud. narod. Poseł Wierczak oświadczył, że obecnie należy prowadzić szczególnie usilną walkę z chrześcijańską demokracją w miastach, a po wsiach z „Piastem”. Ostatnia koalycja gabinetowa z socjalistami jest w świetle tej postawy Wierczaka zupełnie jasna. Endecja ma nadzieję, że operacja ta uda się podobnie jak z „Piastem”. Przytuliwszy bowiem przed dwoma laty do swej „narodowej” pierś „Piasta”, zdusiła go i pozbawiła siły i znaczenia. „Piast” pod wpływem jej miłosnych uścisłków ratuje swoją egzystencję resztkami dawnej świadomości. — Tak też istotnie było, ale ten rachunek endecki jest jednak pod pewnym względem nieścisły, mianowicie o ile dotyczy PPS. Na co endecja liczy? Wedle powyższej informacji liczy na to, że „niezależne elementy w PPS wyślą z partii i przez to osłabą jej siły”. Takie rachuby już nieraz były robione, wiadomo, z jakim skutkiem. Przecież niedawno, przed XX kongresem, niktano już o „pewnym rozłamie”, a tymczasem na kongresie zamiast rozłamu, nastąpiła konsolidacja.

Można więc z lekceważeniem traktować owe zamierzenia, ale w każdym razie są one charakterystyczne dla „duszy endeckiej”, dla ich czułości wobec tych, z którymi w koalicyi zasiadają. Endecja liczy na niedalekie wybory i już zawcza-

su robi do nich przygotowania natury „pieniężnej”. Utraciwszy obszarów, jako źródło „opodatkowania wyborczego”, endecja tem tkliwie opiekuje się przemysłowcami, nie zapominając i o inteligencji, — ta pieniężny nie ma, ale ma głosy, — która jakos dotychczas chwalała się braci na różne hasła ósemkowe.

Jak widzimy, koalycja poza zmianami trudnizajmami ma też do walenia z nieznamiem i dlatego wzmocnienie jej podstaw przez wejście tow. Barlickiego do rządu należy uważać za jej wzmocnienie. PPS w rządzie ma, jak mówiliśmy, jedno główne zadanie: pracować nad poprawą sytuacji gospodarczej i to także wbrew tym, którzy pod maską współpracy, tej poprawie przeszkadzają. Ciężka to sprawa prowadzić walkę na dwa fronty, szczególnie z niepewnym sojusznikiem we własnym obozie, ale i to nas na odrazę, bo walka jest naszym żywiołem i mamy w niej masę za sobą.

Byłoby naturalnie i wygodnie i przyjemniej czekać z założeniami rękami na dalszy rozwój wypadków, a w międzyczasie oberwać odpowiednią nośną kogo innego. Takich metod jednak PPS w swojej historii nie zna; umie ona przeciwstawić się wszelkim ewentualnościom i robić co uznaje za słuszne dla dobra, dla nadania im biegu odpowiedniej chwili za dobro, dla nadania im biegu odpowiedniego potrzebom mas. To jest przewodziła myśl we wszystkich poczynaniach partyjnych i z tego punktu widzenia należy przyjąć nominację tow. Barlickiego ministrem robót publicznych. Mamy nadzieję, że nominacja ta będzie silną podjętą do wzmocnionej akcji w walce z bezrobociem.

Objęcie urzędowania przez ministra tow. Norberta Barlickiego

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 15 lutego.

Tow. Norbert Barlicki przybył dzisiaj o godzinie 9 rano do ministerstwa robót publicznych, gdzie

natychmiast objął urzędowanie. Bezpośrednio po przybyciu odbył tow. Barlicki konferencję z wice-ministrem Rychyńskim, który w dniu dzisiejszym został zwolniony z kierownictwa ministerstwa.

Uchwały Komisji Centr. Związków Zawodowych

W dniu 10 lutego odbyło się w Warszawie plenarne posiedzenie Komisji Centralnej Związków Zawodowych, na którym omówiono między innemi sprawy bezrobocia. Po wypowiedzeniu dyskusji nad sprawozdaniem Sekretariatu Komisji Centralnej powzięta została uchwała, wyrażająca Związki do walki w obronie prawa młodoletnich robotników do organizowania się o treści następującej:

„Komisja Centralna Związków Zawodowych najgorzej protestuje przeciwko zamierzeniom reakcji, zdążającym do pozbawienia młodoletnich robotników prawa brania udziału w życiu związków zawodowych. Komisja Centralna uchwala podjąć energiczną akcję w celu obrony młodoletnich robotników przed zagrożeniem ni niebezpieczeństwem”.

Po omówieniu sprawy bezrobocia Komisja Centralna przyjęła następujące uchwały:

1) Komisja Centralna Związków Zawodowych poleca Związkom dążyć do zdobycia wpływu i kierownictwa nad masami bezrobotnych danej gałęzi przemysłu, przestrzegając jednocześnie ogólnych zasad ruchu zawodowego.

2) Komisja Centralna Związków Zawodowych postanawia rozpocząć akcję zdążającą do wcielenia w życie całości programu gospodarczego, przyjętego na ostatnim kongresie Związków Zawodowych. W szczególności Komisja Centralna postanawia domagać się od rządu uruchomienia warsztatów i pracy drogą rozpoczęcia robót inwestycyjnych i zaprowadzenie kontroli nad prywatnymi przedsiębiorstwami.

3) Komisja Centralna Związków Zawodowych stwierdza, że z zapomog korzysta mniejsza część

bezrobotnych i domaga się rozszerzenia pomocy dla bezrobotnych na wszystkich przedsiębiorstwach, w których pracują bezrobotni i należytego podwyższenia zasiłków dla bezrobotnych. Pomoc dla bezrobotnych objąć winna również młodoletnich robotników.

4) Komisja wyraża swe głębokie oburzenie z powodu zaistnienia w Kaliszu i przestępczości, że masowe wystąpienia bezrobotnych mogą stać się zjawiskiem powszechnym, o ile sprawa bezrobotnych nie zostanie należyście załatwiona.

Przy sprawach bieżących Komisja postanowiła między innymi usunąć ze Zw. stow. Zawodowych w Polsce t. zw. „Wolne Związki” w Bydgoszczy, za odmowę połączenia się z Centralnymi Związkami.

Podjęto uchwałę zwracającą uwagę wszystkim organizacjom centralnym i oddziałom lokalnym na wysiłki rozłamowe, czynione przez t. zw. „Niezależną partię socjalistyczną” na terenie Związków klasowych i polecającą przeciwdziałanie tej nieszlachetnej szkodliwej działalności.

Po postanowieniu wydelegować do Gdańska specjalną Komisję dla zbadania warunków przejazdu okretami robotników rolnych do Kanady.

Uchwalono wezwać wszystkie Związki, Rady Zw. Zaw. i Sekretariaty okregowe oraz oddziały lokalne do uroczystego obchodzenia 25-letniej istnienia Międzynarodówki Zawodowej w Amsterdamie w dniu 9 września br. zgodnie z uchwałą Międzynarodówki Zw. zawodowych.

— 000 —

Szczegóły afery szpiegowskiej na Gór. Śląsku

Dalsze szczegóły likwidowanej afery szpiegowskiej na G. Śląsku przyniosą nieoczekiwane rezultaty i odsłaniają potworne zamysł zarządu niemieckiego. Cieżar całej akcji szpiegowskiej przesunął się gwałtownie z poszczególnych osób na całą organizację niemiecką na G. Śląsku, na „Volksbund”. Wiedzieli to w grze nie dosyć poważna afera szpiegowska, ni celowo zorganizowana na robotę, na obywatelską skalę zakrojona, a mająca doprowadzić do oderwania G. Śląska od Polski, do zajęcia Poznania i odzyskania utraconych przez Niemcy prowincji zachodnich.

Wszyscy aresztowani, to najwybitniejsi członkowie „Volksbundu”, którzy związani ze sobą w silną organizację opierającą się na blisko 50,000 członków, przygotowywali teren dla władz niemieckich, aby w odpowiedniej chwili zagarnąć utracone prowincje zachodnie i postawić Europę wobec faktu dokonanej.

Plan Niemców był bardzo prosty i jasny. Nie ukrywali się oni zbytby ze swolnią zamierania, bo publicznie pisali o tem w licznych agitacyjnych broszurach, rozrzuconych po G. Śląsku. Oni — według planu niemieckiego, niedługo miały nadeść ciężkie chwile dla Polski. Zahurzania komunistyczne, rozuchy zbrojnych, bezsilna i brak lojalności w armii, miały rzucić Polskę w najbliższej przyszłości, bez mistyszy, w odnośny anarchy i hołotę. To był moment, na który oczekali Niemcy, który celowo przygotowywali, rzucając po 300,000 marek miesięcznie na propagandę w Polsce, aby go przyspieszyć i wykorzystać. Oficjalny rząd niemiecki nigdy o tem nie wie, jest pacyfistycznie usposobiony, gotuje się do wejścia do Ligi narodów; nieoficjalnie zaś od kilku miesięcy na gwałt przesuwano z głębi Rzeszy bojówki niemieckie nad granicę polską. Za widząc z i magazyńców Reichswery i Schupo (Schutztruppe) szły transporty broni, amunicji i karabinów maszynowych do bołówek „Stahlhelmu” i „Landesschutzbundu” zalogujących na polskim pograniczu.

Postawia Europę wobec faktu dokonanego, usprawiedliwioną chęcią przeniesienia do zniszczenia śląskiego ośrodka przemysłowego, było najbliższemu zadaniem polityki niemieckiej. Jakie skutki wywniosk mogły z tych szlachynych zamierów, trudno obecnie przewidzieć. Na ten wypadek „Volksbund” miał być odpowiednio przygotowany, bo na nim spoczywały trudne zadania.

Jak widać rewizja podobno składowa „Volksbundu” miał przeprowadzić tak zwana „dywersję” i „destrukcję”. Znaczący to ze miał wystawić oddziały bojowe, które miały wiazać wojskowe siły polskie i oddziały, które pociągną mosty, dworce kolejowe, połączenia telegraficzne i telefoniczne. Rząd jasn, że takie działanie ułatwiałoby bardzo zadanie „Organelu” i „Stahlhelmu”, odnowa szkolili się na specjalnie dla nich urządzonych kursach w Bytomiu. Władze polskie były bezsilne wobec jawnej prawoty, oddychającej się „zagranicą”.

Jak się dowiadujemy, władze polskie są w posiadaniu dokumentów kompromitujących rząd niemiecki, a szczególnie konsulat w Katowicach, który był pośrednikiem i łącznikiem między Berlinem a „Volksbunde”. W ręce władz polskich wpadły także spisy wszystkich członków, biorących bezpośredni udział w tej pracy. Spisy te obejmują kilkaset osób, przeważnie wybitnych niemieckich działaczy politycznych na terenie G. Śląska. Wiekssze skompromitowanych gwałtownie uciekli za granicę, do Bytomia. Rewizja dostarczyła dowodów, że niemiecki konsulat w Katowicach na własną rękę przy pomocy agentów zwerbowanych z pośród członków „Volksbundu” prowadził informacyjny wywiad wojskowy oraz agitację pofród bezrobotnych, pobudzającą przeciw władzom polskim, a specjalnie przeciw wojewodzie Śląskiemu.

W czasie przeprowadzania rewizji u jednej z wybitnych osobistości policja zastała drzw. zabarykadowane. Po uśmiesku przeszedł znalazła sprawę palącego gwałtownie papiery, z których duża część uwaratano.

Zaczęliśmy byłoby jeszcze wydawać ostateczny sąd o wadze i doniosłości całej sprawy. Z dotychczasowych danych wyników wywusa się dla tego społeczeństwa i władz polskich groźne „momenty”, które „Jany kulturkämpfer” pełnej mark niemieckich, kupując niemiech dzieł polskich, obalano — przez Niemców rodziców, którym jednak — niestety — rząd polski nie dał tej opieki, na jaką zasługiwali, co co butem pruskim przez długie wieki zachowywali polską mowę i obyczaj.

UWAGI

Dancingi — Mussolini i k. biskup Godolewski

Nie jest rzeczą nową, że premier faszystowski Włoch p. Benito Mussolini cieszy się popularnością w pewnych kołach naszego społeczeństwa, które „w pewnych kółach” utrpię niezaudane i niekierowane na wszystkie bołach naszego życia parlamentarystów.

Nie jest również dla nikogo tajemnicą, że znaczna część kleru katolickiego angażująca się w najrozmaitszych maloprawnych imprezach w guście PPP, jest właśnie najgorętszą wyznawczynią tych wywrotowych hasel.

O ile jednak dotyczących wystąpienia polskich faszystów nacoehowane były tylko manifestem i brakiem poczucia rzeczywistości, to obecnie sympatia do p. Mussoliniego przyszyba formę wprost groteskową.

Przykład:

Onegdaj nadana została w Łodzi następująca depesza, której tekst całokwity w tłumaczeniu z włoskiego brzmi jak następuje:

„Zmienie, śmiechem uprawnionym, dokumentując „prawo ludzi cywilizowanych” wobec „prawa barbarzyńcy”.

Niewiedząca rolę Don Zuan, nieposłusznego przez autora w żadną zaletę zdolna podbić mu sympatie publiczności, uiał p. Artur Socha bardzo Inteligentnie, wcielając w nią typ sanhowskiej w sposób konsekwentny i plastyczny. Dwa przeciwstawne typy kobiet (lagodne) Krymłid i namiętnej Brunhildy) wyborne upostaciowały p. Kosocka jako żona Borysa Zenidła, A. Janowskiego w roli jego kochanki Mary. Trzecia, nieświadoma w tej sztuce, podobała uduchowioną przez swą swawagę, uosobila p. Zakłicha uroczą i wzruszającą. Z prawda i umiarem odegrał p. Jednowski rolę oszukiwanego meła. Doskonalem rezonerem był p. Chodecki w roli doktora Worotowa. Role zakonchanego oficera Duganowicza, który wkroczył się z ręki Borysa, odegrał z przejęciem p. Burnatowski. Role pomniejszych poprawnie odegrali pp. Rodiewicz, Zbyszkowski i p. Osuchowska. Sztukę wyreżyserował Jednowski starannie i efektownie.

E. H.

W KINOTEATRACH

„SZUTKA”, „Dorota Vernon”. Mary Pickford zamknęła w kinostudjach historycznych, kazała więc napisać scenariusz prawie wyłącznie dla siebie, a że posiada dużo temperamentu, więc wypielnia swą grą umiejętnie 12 aktów dramatu z czasów królowej Elżbiety. Skala jej talentu jednak, pełniejsza w registrach kinowych, w momentach wy-

„Ekskoleccja Mussolini, prezydent rady, Rzym.”

Pełni admiracji z powodu opatrzonkośćowego zakazania dancngów, wyrażamy waszej ekskoleccji z dalekiego miasta Łucka w Polsce uczucia najgłębszej dziękczynności i uwielbienia (venerazione). Prosimy Boga, aby wasza ekskoleccja, nabliwwszy geniusz naszych czasów i niosąc wielkie najprędniejszych ideałów, mógł odrodzić wie Włoszech starożytnie onoty tryumfistę i epoka Augusta.

Biskup Michał Godolewski i kapłania Łucka.”

Tego jeszcze nie było. Czyżby „idealny faszystowski” w polskim przekładzie upadły tak blisko, że w zaważaniu dancngów widzą najwznowiejsze hasła polityczne choć obecni. Doskonale jest zwłaszcza ta niefrasobliwa umysłowość i. biskupa i jego kapłany, zajmujące się „faszyzmem i dancngami”.

Przegląd społeczny

UMIŹGI POSŁA PUCHAŁKI DO ROBOTNIKÓW Z FABRYKI TYTONIU

Chadey krakowskiej wiedzac o tem dobrze, że z wytknięciem niekiernej grą dewotki i elementów nieszczęśliwej nie uświadomionej społecznie, nie mają żadnych wpływów pofród teiterszych robotników starają się zdobyć bodaj trochę „popularności” chodzący za cenę demagogii. W tym celu urządzili przed paru dniami zebranie, na które zaprosili pracownice i pracowników krakowskiej fabryki tytoniu. Posel chadecki p. Puchałka przedstawiał, jak zwykłe balamutę, rolę stronnictwa prawników i dosłowo pytało ten: „Towarzysze, które to stronnictwo były za celownikiem obecnego pensji urzędniczych i robotniczych, wypelnio ostrudzałko na jego zapal retoryczny.”

Podobnie aktor p. Puchałka na Kasie ciotnych spotkał się ze zdecydowaną odprawą tow. Towpasa, który przypomniał czasy, gdy Kasa nie miała się w fabryce i gdy głowa nie był lekarz, ale dyrektor, który wytyczał dyscyplinarki jak np. „w Rózi Ryckikowej.”

Były towarysz Bieliń, oświecnie sztanardowy składowy mówiąc o tem, że tow. Towpasa, Januszowa i Kornikowa byli sztanardowymi sztanardami, nienawistnie Kasy na ul. Dmujewskiego, zapomniał tylko dodać, że sam się o to umiśnie staral. A szkoda, bo wszyscy towarzysze są z tych swolich dwuczesnych wysiłków dmnii, tylko on stara się wykreślić sianem.

Widząc, że na zgonadzeniu mają przewagę nasi towarzysze, p. Puchałka zlikwidował szybko nieduży swój wiec, wynosząc pewnie niemiłe wrażenie, że robotnicy i robotnicy z fabryki tytoniu jego wyborcami nie będą.

ROZPOWZECZNIAJCIE „NAPRZOD”!

Z TEATRU

Teatr im. Słowackiego: „PRAWO BARBARZYŃCY”, dramatu w 5 odsłonach M. Arcybaszewa; przełożyła J. Beaupre.

„Prawo barbarzyńcy” — to rosyjskie wydanie Don Zuanu, tem różniące się od europejskich opracowań tego tematu, iż z Arcybaszewa brak owej „Katharsis” (oczyszczczenia), stanowiącej niedowzrosty czynnik tragizmu. Niema w sztuce Arcybaszewa nic, co miało by znaczenie podobne do kamieniego posągu komandora, zjawiającego się w swego mordercy: rosyjski Don Zuan, Borys Wiersow, zastrzelił oficera Duganowicza i na ten koniec następuje jedyńcy. Kim jest ten Don Zuan Arcybaszewa? barbarzyńca, jak tytuł sztuki głosi?

— nie tyle barbarzyństwo, ile raczej sanhowska „moral insanty” stanowi istotę natury Borysa Wiersowa. Te „moral insanty” mianuje Arcybaszew „prawem barbarzyńcy”: jakże jest stosunek autora do tego „prawa”? czy stałe na sanhowsku tego „prawa”? chyba nie, bo swego „bohatera” przedstawia odpychając, i pozbawia go wszelkiej sympatii publiczności, charakteryzując go jako mordercę, co ichodzący mu morderstwo i łączy z jego morderstwem. Publiczność zaś jaknie w teatrze tak usilnie, choć może podświadomie, element „oczyszczającego”, bodaj w komedii, jeśli już nie w tragicznej formie, że reagowała śmiechem w miejscach przez autora bynajmniej niekoniecznicie pomysłanych, śmiechem mylnie brany za nieporo-

magających ekspresji dramatycznej nie umie znaleźć odpowiedniego wyrazu dla wypowiedzenia się swolym gestem. Dorota Vernon na szczęście posiada usposobienie wesole i prześmiewcze, pokrywające się zatem mniej więcej z charakterem gry Pickford, ale że dramat miał być choć trochę dramatyczny, więc sceny poważne zawadza. Możemy się to mniej dawalo we znaki, gdyby sztuka ułożona mniej wyłącznie dla roli tytułowej, pozwalała grą partnerów zarzucićś niedobory napicia. — A szkoda, bo zespół miałby się czem popisać, specjalnie zaś oficer Doroty, który nawet w tych czasach ranił słowami sylwetkę oryginalną. — Wystawa ładna choć skromna. Królowa Elżbieta trochę za jaskrawa o nadzwyczajnie sportretowanej fiziozjomii.

„UCIECHA”: „Otwarte sąsiedztwo”. („Kawertnia pod upadłym Aniołem”). Widzieliśmy już podobne dramaty propagujące prohibicję alkoholową ostatni film Paramounta, jednak różni się od poprzednich, że prócz, niezbyt zresztą moralnie uzasadnionego moralu o abstynencji, daje intymną, a dziegierlijką akcję z kategorią „kryminalną”. L. Dressner (Matka O Day) i Ricardo Cortez (Mark Roth) grają dobrze, lecz nie bardzo wierze w to co grają, a wina leży w tym, że akcja nie t. zw. sceny głuchoy, w której nie wiadomo co robić. Główny reporter na miła powiększoność.

O Virgini Lee można by było powiedzieć, że jest „krzykliwa”, niepotrzebnie więc ten talent złożyła na oltarz milczenia X Muzy, bo kino nie znosi hipokryzji i sztydło z worka musi wylecieć. Całość nie jest gła, ale też oryginalnością nie grzeszy. S. B.

— 000 —

Władomości polityczne

ZATARG POLSKO-NIEMIECKI PRZED TRYBUNAŁEM W HADZE

Sekretariat międzynarodowego trybunału sprawiedliwości przesłał oficjalnie do dyspozycji prasy w Hadze następującą wiadomość: W dniu 11 b. m. międzynarodowy trybunał sprawiedliwości wysłuchał na publicznym zebraniu rozprawy przedstawiłci rządu polskiego w sprawie wielkich podostłości ziemskich, które to sprawy stanowią część sporu między interesami niemieckimi na Górnym Śląsku. Było to ostatnie posiedzenie poświęcone tej części sporu. Następuje posiedzenie odbędzie się we wtorek 16 b. m. o godz. 3 popołudniu. Na posiedzeniu tem reprezentant rządu niemieckiego wystąpi jako rzecznik w sprawie fabryki azotu w Chorzowie.

— o o o —

PRZENIESIENIE POSŁA JUŻOSŁOWIAŃSKIEGO Z WARSZAWY

Belgradzka gazeta urzędowa zamieszcza dekret królewski, w mocy której poseł w Warszawie Śimic mianowany został posłem przy Watykanie.

— o o o —

ZLAGODZENIE NAPRĘŻENIA MIĘDZY WŁOCHAMI A AUSTRIĄ

„Sonu-und Montags Ztg.” donosi, że w stosunkach włosko-austriackich nastąpiło złagodzenie nastrojów. Poseł włoski Bordorano złożył w tej sprawie u kanczara Rameka szereg upokojających oświadczeń. Poseł włoski podkreślił, że nie ma mowy o jakichś agresywnych zamiarach Włoch wobec Austrii. Rząd włoski zamierza wykonania dwóch dekretów, których wywołały w Austrii zaniepokojenie: Pierwszy z nich dotyczy handlu w południowo-tyrolskim terytorjum granicznym, drugi postanawia, by osoby, które działają na szkodę Włoch, pozbawione zostały obywatelstwa włoskiego. Dzienniki wiedeńskie donoszą, że rząd austriacki nie zamierza przyjąć się do żądań sejmu tyrolskiego i nie wycofa sporu włosko-austriackiego przed forum Łąki narodów.

— o o o —

DEPORTOWANIE KSIĘŻY-CUDZOZIEMCÓW

Na mocy artykułu konstytucji meksykańskiej, wedle którego wszyscy księża muszą być pochodzenia meksykańskiego, zamknęły władze klasztor katolicki w City oraz katolickie kolegium w mieście Coyacan. Wszyscy księża będą deportowani. W mieście Meksyku zostało aresztowanych 12 zakonników zamknięto klasztoru. Wiele zakonników należących do innych zakonów udało się do poselsstwa hiszpańskiego, gdzie posł przyrzekł im postarać się, aby odjazd ich nastąpił bez deportacji. 14 księży hiszpańskich, którzy zostali deportowani z Meksyku przybyli do Hawany na pokładzie hiszpańskiego parowca i odjadą do Hiszpanii.

Obszarnik zakuty w kajdany za bandytyzm

Z Brześcia na Bugiem donoszą do pism warszawskich o bandyckim napadzie, zorganizowanym w tych dniach na samotną włościankę przez „obszarnika, właściciela majątku Ludwinowa w pow. drohiczyński, Konstantego Rozwadowskiego. Chce dokonać napadu bandyckiego, p. dziedzie „zeszedł do ludu”, zawiązał sojusz ze swym fromem Grzegorzem Włoskim. Postanowiono napad wspólnie na włościankę z sąsiedniej wsi, Jalców—Matrone Krawiec, która świeżo otrzymała od rządu Stanów Zjednoczonych odszkodowanie w dolarach za śmierć męża w wojsku amerykańskim.

Dziedzie urozbił Włoskiego w rewolwer, sam zabral drugi — i razem ruszyli na bandycką wyprawę.

„Josiote około godziny 8 wieczór obsi bandycki — jak tenże korespondent brzeski „Kur. Por.” wybrał się pod wieś Jalców. Przybywszy pod

dom Krawcowej „kompanjonowie” urzeli przez okna, iż właściciela dolarów jest sama w izbie, zaraz więc wtargnęli do wnętrza i zażądali od przeżalonej kobiety jej pieniędzy. Gdy Krawcowa pomażnęła dziesięć, śmiała się, sądząc, że napad jest „anulskim żartem”. Rozwadowski rzucił się na nią i poczęł ją, połączając formalnie dokonać rewizji. Wówczas napaździła zrozumiała, że dziedzie jest prawdziwym bandytą, wobec tego poczęła się bronić, wyzywając pomocy. Zwołaniem krzykiem sąsiadki, przybyli w porę i po krótkiej walce z napaźnikami obezwładnili ich i odwieźli do najbliższego posterunku policyj. Tutaj już bez żadnych ceregieli narówni obu zakutych w kajdany i odstawiono do więzienia w Drohicznie. Niezwykły ten wypadek wywołał tutaj zrozumiałe poruszenie w okolicy”.

Przegląd gospodarczy

DLA NAS NAFTA DROŻSZA, DLA ZAGRANICY TAŃSZA

Jedno z pism krakowskich donosiło, że kartel przedsiębiorstw naftowych, istniejący pod nazwą „Zjednoczenie gospodarcze rafinerii olejów mineralnych w Warszawie”, dały przez utworzenie wspólnego biura sprzedaży dla wywozu za granicą i podwyższenia cen wywozowych produktów naftowych do obniżenia cen tychże produktów w kraju. Wobec tego się tedy kartel przedsiębiorstw naftowych wniósł opinii publicznej w kraju, że przez podwyższenie cen wywozowych będzie miał możliwość obniżenia cen produktów naftowych na targu krajowym i że zatem stara się być „dobroczyńcą” dla polskiej polityki. Jednak jest, że takie wielki tylko w tym celu rozpowszechnienie została, ażeby opinii publiczną w kraju upokoić. Już obecnie zaopatrują Amerykanie prawie wszystkie kraje europejskie, Egipt, Palestynę, Turcję i wszystkie wyspy morza Śródziemnego w parafinę, benzynę, naftę itd. Wspomniane kraje już teraz produktów naftowych polskich z powodu wysokiego cen tychże kupować nie mogły. Z faktu tego wynika, że targ zagraniczny żadnych wysiłków za produkty polskie nie zapłaci, wskutek czego za produkty polskie na targu krajowym będzie niemożliwym. Ten stan rzeczy jest wynikiem polityki wysiłków cen przy mulej produkcji, która przedsiębiorstwa krajowe na koszt ludności polskiej prowadzi. Obowiązkiem rządu polskiego byłoby nie tylko przez zniesienie taryf kolejowych dążyć do rozwinięcia wywozu, z kraju, ale także przez obniżenie cen produktów naftowych z państwowej rafinerii naftowej i fabryki parafiny w Drohiczu starać się wywozić forsaż, bo tylko polityka wielkiej produkcji przy małym wywozie prowadzi do celu.

URZĘDOWY KURS DOLARA

Warszawa, 15 lutego (PAT). Dolaru Stanów Zjednoczonych: 7,35, 7,32,5, sprzedaż 7,35, kupno 7,30.

ROMANŃCÓW

PRZYPADKOWE ODRYCKIE ROZKAZÓW STENIKI RAZINA. Z Kiszyniowa donoszą: Niezwykle ciekawe odkrycie historyczne uczynił w tych dniach włościanin Stefan Dumitras, pochodzący z przedmieścia Bender. Przez kilkunastu dni udało się on w swym sąsiedztwie do lasu w cedr. Do tej chwili wiodły wędrowni i wykopali stary dół, znaleźli wśród korzeni metalowe pudełko. W pudełku znajdowały się dwie złote monety i dwa listy.

Ponieważ znaleźni nie mogli listów przeczytać, udali się z nimi do znanego aptekarza, który doszedł, że są to listy pisane w roku 1671 przez atamana kozaków dośkich Stefana Razina, który stał na czele buntu kozacko-chłopskiego w Rosji.

W tym czasie pisał Razin dowódcę wojsk w mieście Basmurze, aby zbliżyć do Turcji i umował w ten sposób resztki swego wojska. Przy dalszych poszukiwaniach znaleźli włościanie jeszcze jedno miedziane naczynie z 15 złotych monetami oraz pudełko z listami Razina i Basmura. Z listów tych wynikało, że w r. 1671 Sienka Razin został pobity przez regularną armię Jerzego Bariatyńskiego. Wskutek tego polecił on swym dowódcom wojskowym, aby udali się na rezerzami swymi stąd do Don, do Polu i do Turcji. Do Turcji miał się cofnąć Basmura. Wtargnął on z oddziałem kozackim na Besarab i rozbił obóz w lesie Sardańskim w bliskości Bender. Tą osobą został Basmura przed wojsko tureckie, które miało rozkaz rozbić kozaków. Czy temu oddzia-

łowi kozackiemu udało się przedostać za Dniestr, czy też powrotno tego nie zdołał już wykonać, nie wiadomo.

Testament Stefana Zeromskiego

Świeżo ogłoszony w sądzie okręgowym warszawskim testament Stefana Zeromskiego nie zawiera wyrażeń, nowych wskazówek, gdzie wielki pisarz gwałt był poszukiwany. W ogólnych zarysach brzmiało to ostatnio w następujący sposób:

§ 1. Wszystkie cokolwiek posiadam z mojego piśniskiego dorobku, po odliczeniu sumy objętej paragrafem 2-tem (tego testamentu) rozporządzam i zapisuję w polowie:

a) córce Monice, urodzonej we Florie w 31 maja 1913 r.;

b) żonie Annie z Zawadzkiej Zeromskiej, ur. w 1890 r. i z całą świadomością, ażeby za żonę swoją i miejsce spątkobolierczyń, wbrew wszelkiej innej ochot, którym związek ten inszej traktować zamierzają, mianowicie zapisuję:

1) wille w Konstancie „Świt”; 2) wszystkie honoraria, dochody z wydawnictw drukowanych, drukujących się, lub mających być drukowanymi w przyszłości na podstawie umów reprezentantów przez wydawcę za mną spisywanych, na podstawie umów prawnych; 3) wszystkie tantiemy od sztuk teatralnych, granych w kraju, lub zagranicą. Wszelkie honoraria z przekładów na języki obce z zrzeczeniem kinematograficznych, wypisów itd. i wszelkie wartościowe porutki, nagrody, które miłgłbym w działalności literackiej otrzymał.

§ 2. Pierwszej żonie mój Oktawii z Radziwiłłowiczów:

1) Jedną ósmą część wartości wszystkich cen posiadani w chwili pisania tego postanowienia.

2) Sumę 3000 rubli carskich, osiągniętych niedługo z honorarjów autorskich, która to suma umieszczona jest na hipotece wili „Okiwina” w Naleczowie przeznaczam na budowę ogrodu dla Zeromskiego, która Oktawia z Radziwiłłowiczów Zeromskiego będzie postawić dookoła gruntu, na którym znajduje się mamezelm mego syna S. Adama Zeromskiego.

Eventualny dochód z ogrodu niedługo na tym gruncie zasądzonemu, służący mi na opłatę podatków i utrzymanie w porządku mauzoleum i nadzwyczaj, o ile będzie, winna być przekazywana na rzecz budowanej niedługo ochrony w Naleczowie, dziesiątą piątą część przodków „Janiusia Adama Zeromskiego”.

W razie jeśliżby Anna z Zawadzkiej Zeromskiej po mojej śmierci zawarła związek małżeński, jej część wynagrodzenia wyżej przewidzianej na własność córki Moniki Zeromskiej.

W razie bezpotomności, ześcisła z tego świata córki Moniki Zeromskiej o co z mojej tego zapisu stanowić będzie jej własność — przechodzi w posiadanie po najbliższym żywym znowu mój Anny z Zawadzkiej — na własność Klubu polskiego literackiego, którego w 1925 r. byłem współzałożycielem.

Willa „Świt” w żadnym wypadku nie powinna być sprzedawana, ażeby córka Monika mogła mieć zapewnione schronienie na świecie.

Zbiór kasek moich znajdujących się w wili „Świt” w Konstancie i zbiór korespondencji, alfabetycznie i rzeczowo ułożony, zbior recenzji, pamiętników i książek z dedykacjami zapisuję Polskemu klubowi literackiemu z tem jednak zastrzeżeniem, ażeby ten cały zbiór nie był dzielony i mógł stanowić całość jak obecnie.

PRZEGŁĄD LITERACKI

NAMASZCZENIE ENDECKIE, A GWIZDANIE AUTORA

Felietonista „Nowego Kurjera Polskiego”. Wdz. omawiając pamiętnik literacki J. Weyssenhoffa i określając jego utwór „Cudno i ziemia cudńska”, jako książkę trywialną i naiwną, nie przynosiąc zatem autorowi zaszczytu, dodaje:

„Ale ponieważ „Cudno i ziemia cudńska” wymierzona była przeciw własnemu szatanu na ziemi, a więc, oczywiście, socjalistom, żydom i masonom, powieść tę w obzbie nacjonalistycznym przyjęto z entuzjazmem. W organie Narodowej Demokracji napisano: „Księga podstawowa w literaturze nadobnej ceteroquinia dziełowej Polski wobni, jest powieść Weyssenhoffa o Robach i Powszechną p. t. „Cudno i ziemia cudńska”. Jest dla nas tem, czem dla dawnej emigracji „Księgi Pięknymatwa”. Nakładem: alnieszca wieszca książka”. („Gazeta Warszawska” z dn. 22 lutego 1923 r.).

A coż pisze sam Weyssenhoff?

Nazywa tę powieść pamiętnik „gwizdania kronik wypadków niezwykłych”, w której nie umiał się zdobyć na „gładką satyrę” i „dobry żart”.

Recenzent-agitator zestawia „Cudno” z „Księgami pięknymatwa” Mickiewicza, a sam autor nazywa swój pamiętnik „gwizdania kroniką wypadków”.

Tak to bywa..

— o o o —

KRONIKA

Kraków, 16 lutego.

Postulaty dyrektorów i wizytatorów szkół średnich

Zjazd dyrektorów państwowych szkół średnich Olegu Krakowskiego, który się odbył 13 bm. w Krakowie, uchwalił w sprawie podobno dyrektorów i wizaatorów przedłożyć kompetentnym czynnikom następujące rezolucje: Ze względu na wieloletnią, nadmierną, a rujnąjącą zdrowie pracę dyrektorów, przywraca się im określona ustawa z 9 października 1923 pełne dodatki dyrektorskie, tak za kierownictwo zakładem, jak za oddziały równorzędne, gdyż dodatek za kierownictwo zakładem stanowi ustawowo integralną część uposażenia dyrektora, wliczaną do jego wynagrodzenia. Kierownik gimnazjum otrzymuje dodatek za kierownictwo jak dyrektor, a pierwszy wicekierownik przyswaja się dyrektorowi o jedną stopnię wyżej, a wicekierownik dyrektorem zostaje nawiązywał w stopniu VII b, przyswaja się go od stopnia VI b i t. p.

Wskazano, w których miana starych sekretarzy szkolnych, należy zatrzymać dotychczasowych sekretarzy (pomocników kancelaryjnych) z gros nauczycielskiego, przyczem nauczyciel spłoniący te funkcje otrzymuje: remunercję jak za 9 godzin nadliczbowych kategorii III, ewentualnie z urzędu 50% obowiązkowych zajęć nauczycielskich do 50% przy zatrzymaniu pełnej płacy nauczycielskiej z tem, że każda godzina jego zajęć nauczycielskich ponad 50% będzie wynagradzana jak godzina nadliczbowa. o ile takie jego zajęcie okaże się koniecznem dla dobra zakładu.

Dyrektorowie otrzymają zwrot niewypłaconych
lm od 1 stycznia 1926 r. dodatków za kierownictwo
oraz dodatków za paralełki, przyczem potrąci się im
z tych części poborów 6% w myśl art. 2 c. ustawy
z 22 grudnia 1925 r.

W interesie tryzmymania powagi władz szkolnych leży, aby wyizytatorzy, jako przełożeni nad najmniejszą kilkunastu zakładami naukowymi, mieli w wysokości podwójnego dodatku dyrektorskiego.

— Odpisuje się tak do wyizytatorów pracujących w kutoracjach, jak i do wyizytatorów ministerialnych.

— Jedną redukcją plac dokładowa więcej nauczytelstwo szkół średnich, niż inne dyktatorskie uzniezdzenie, to dyktatorowie wyszli z tej operacji jeszcze więcej okradzeni. Dziwnym sposobem zredukowano dodatk dyktatorski na 6 % — ale o cenie 50 %.

Przez bezczelne nanieżenie dodatków dyktatorskich, oddział równoległe honorariumy dyktatorów zakładu o 8 oddziałach (bo samemu, jak dyktoryka zakładu o 16 lub nawet o 28 (1) oddziałach (bo i taki)

Dyrektorowie należą do ludzi zrównowagzonych, spokojnych i nie predko dają się wytrącić z równowagi, ostatnio jednak operacje, dokonane na ich i tak głodowych poborach, podsuwały im niemiarkę podezdas. Zjazdu słowa cierpki, podsytkowane gorczyca z powodu wyjątkowego ich potraktowania przy ustalaniu kanonicy.

Nie mniejsze zdziwienie i rozgoryczenie budzi w kołach dyrektorskich zdegradowanie wizytatorów okręgowych do stopnia VII—VI.

Odebranie możliwości życia i utrzymania rodziny pracownikom w szkole wywołuje w nich niezadowolenie i rozgoryczenie, a owoce pracy w takiej atmosferze nie dadzą długo czekać na siebie.

W SPRAWIE WYPŁATY ODSEKÓW ZA II PÓŁROZCE 1925 OD OBLIGACYJ GMINY MIASTA KRAKOWA Z ROKU 1909. Magistrat podaje władności, że w myśl zarządzenia Rady Miejskiej z dnia 12.12.1925 r. Kraków wypłacać będzie, po pozostawieniu od 22 mb odsetki od obligacji gminy m. Krakowa z r. 1909 które zostały złożone w m. m. K. do konwersji i które są własnością obywateli polskich, takżeż od powyższych obligacji uznanych przy złożeniu za własność obywateli francuskich, angielskich i amerykańskich — a II półroze 1925 w wysokości 4% rocznie, obliczonej w projekcie planu amortyzacyjnego, a mianowicie od każdych 200 koron nominalnej wartości obligacji 1) wypuszczonych w roku 1909 — po 94 gr. 2) od wypuszczonych w lutym 1910 r. — po 94 gr. 3) za okazaniem przez właścicieli uprawnione do poboru odsetek poświadczenia złożenia obligacji, w kwotę 100 koron. Wskazano Kasa Miejska.

Wystawionego przez Główną Kasę morską.
Od wypłaty powyższych odsetek są wyłączone na razie obligacje, uznane przy złożeniu za własność obywateli austriackich, czechosłowackich, węgierskich, niemieckich, rumuńskich i włoskich, a to aż do czasu zawarcia przez rząd polski z odnośnymi państwami układu o wzajemnie stosowane zasady ucelowanych pożyczek.

W dniu 13 bm. o godz. 19.30 zaszedł na plac św. Magdaleny 2 w Krakowie, w gmachu komendy obozu warownego, w mieszkaniu zajmowanym przez sierżanta 2 p. lotniczego Ignacego Augustyna i sierżanta Bolesława Węgrzyna tragiczny wypadek, którego przebieg był następujący:

Pijany sierżant Węgrzyn zażądał od swego kolegi i przyjaciela sierżanta Augustyna przyniesienia fiedzla, gdyż jak się wyrażał, „ma po przepiciu ogromny niesmak i drapanie w gardle“.

Siostrzanie Augustyn wykonując prośbę sierz. Wę-
— 6

ROBOTNICZY DZIENNI ZATRUDNIENI PRZEZ
GMINE M. KRAKOWA. Od poniedziałku tj. 15 bm zatrudnia elektronią miejską 40 bezrobotnych z okręgu, kolej elektryczna 50 bezrobotnych. Wobec tego, że budownictwo miejskie zatrudnia już 100 bezrobotnych, przeto liczba robotników dziennych zatrudnionych przez gminę m. Krakowa wynosi 1425 robotników dziennych.

POSIEDZENIE RADY PRZYBOCZNEJ kom
rządu na m. Kraków, zapowiedziane na wczoraj
nie odbyło się z powodu braku kompletu.

ODCZYT O WSZECH-ROPIE. Zmładzi się na uniwersytecie czcze gadaniny i wtece, które na polem popisów da swady, oszczerstw i kłótni młodzieży nacjonalistycznej. Za dowód strzyż mowa: „Akademicki Związek Pacyfistów”, dziś już liczny, który pracuje na rozkrzewianiu idei braterstwa narodów, powszechnego pokoju i Pan-Europę, „Związek Pacyfistów”, nie biorąc czynnego udziału w „polityce” akademickiej pracuje na propagandę swych celów przy pomocy odczytów... Odczytem inauguracyjnym był odczyt jednego z najbardziej znanych publicystów polskich, red. Srokowskiego o Pan-Firminie.

Poligon wykazał że Pan-Europa jest jedynym wyjściem dzisiejszej Europy przed zagrożeń, jakie napadł na nią podstępem politycznym, ekonomicznym i kulturalnym. Dzisiejszej Europie zagrożeń dwa skrajnie: faszyzm i komunizm; obie sprawozdały jej nie zupełny upadek demokracji i zniszczały kulturę i cywilizację. Przemyt większość interesów wszystkich państw przemawia za zjednoczeniem i reorganizacją. Idea Stawon Zjednoczonych Europy jest więc w zupełności uzasadniona, lecz prace nad jej zrealizowaniem utrudnia nacjonalizm, który dąży do nierozdzielnej samowystarczalności, a głoszą nienawiść do innych narodów, do wojny.

Odczyt nagrodziła licząca zgromadzona publiczność rzeszistemi oklaskami. Fgts.

OSWIEŚLENIE ULIC KALWARYSKIEJ, L.W.
WSKIEJ I WIELKIEJ W PODGORZU. Wzdłuż
toru tramwajowego na ul. Kalwaryjskiej, Lwo-
skiej i Wielkiej elektrownia mijęska przyspłati-
niż do robót, mających na celu zamiatowanie oko-
ło 60 lamp wysokoświełowych o sile 1000 wolt.
Lampy będą zawieszone w środku ulicy podobnie
jak w innych dzielnicach Krakowa. Roboty są w
toku. Oswieślenie tych ulic okazało się koniecz-
nem ze względu na ożywiony na nich ruch auto-
mobilowy i tramwajowy.

STAN CHOROBY ZAKAŻNYCH W KRAKOWIE
w czasie od 7—13 bm.: na szkarlatynę zachoro-
wało osób 12, na dyfterję 3 (w tem 1 obca), na
czerwonkę 1, na mumps 14, na odrę 17, na dżu-
brusznę 4, (w tem 2 obce), na koklusz 2, na tężę
2 obce, na ospę wietrzną 1, na różę 1, na zapalenie
opon mózgowych 1.

ODCZYT DRA ADOLFA GROSSA. Jako drugi z rzędu odczyt w cyklu odczytów publicznych z dziedziny prawa, urządzanych przez stowarzyszenie kandydatów adwokatów, odbędzie się w środę 17 lutego o godzinie 6 i pół wieczorem w sali

słuch i całego rodozmię i o pol. wieczerze w sal. obraz lity handlowe przy ul. Długiej 1, odczyt dra Adolfa Grossa o „współczesnym położeniu gospodarczym Polski“. Prelegent omówił wszechstronnie ekonomiczną sytuację, w jakiej się ostatnio znajduje polskie społeczeństwo.

LEO BELMONT, znakomity mówca i publicysta oraz wybitny prawnik, wygłosi w piątek 19 b. w sali Starego Teatru odczyt p. t. „Psychoza oskarżenia niewinnych” (Dreyfusjady, Beilisjady inne... jady). Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, Staroborskiego 8.

KRAK. TOW. LEKARSKIE odbędzie wspólnie z Towarzystwem higienicznym jutro we środę o godz. 8¹⁵ wiecz. posiedzenie naukowe. Na porządku dziennym dr. Eisenberg: „O nowszych badaniach nad etiologią szkarlatyny”, doc. Bujałk: „O szczepieniach ochronnych przeciw szkarlatynie”.

LICYTACJA KONI. Komendant obozu warownego Kraków podaje do wiadomości, iż zarządza licytację wybrakowanych koni wojskowych odbędzie się w 1-szej fazie tj. w miesiącu lutym w wtorek 16 i 23 oraz w piątek 19 bm.

grzyzna, zaczęła się ubierać, a w czasie tego czynu wyrzuciła kołdrę za płafund. Sierż. Węgrzyn ponaglił go o przemieszenie śledzia, odgryziwszy się że jak nie pójdzie zaraz, to go zastrzeli. To mówiąc wziął ze stołu leżący braunring będąc pewny, że nie jest nabyty, gdyż poprzedniego dnia wspomnieli o sierż. Augustynem go wyładowali. W tym momencie padł strzał, raniał śmiertelnie słerkanta Augusta, który w parę minut zmarł.

Sierż. Węgrzyna wojskowa komisja sądowa przy
aresztowała i osadziła w wozieniu śledczym.

0 —

TRAGEDIA LEKARZA. Przed dwoma laty przyjechał do Krakowa z Wiednia młody lekarz specjalista chirurg dr. Kazimierz Czerwiński z ton i 4-letnią córeczką. Dr. Czerwiński osiadł na stałe w Krakowie i zamierzał rozpocząć praktykę, gdy śmierć córki na ospe przeszkodziła mu w rozpoczęciu pracy lekarskiej.

KARAMBOL TRAMWAJOWY. Dnia 14 b m. najechał w ulicy Starowińskiej wóz tramwajowy linji 6 na dorózkę konną Błażeja Rajcy, skutkiem czego uszkodził dorózkę. Dorózkarz i pasażerowie

POWIEŚL SIĘ W CEGIELNI. W dniu 13 bm wieczorem, powieśił się w zabudowaniach cegielni Salomona Pinkelstejna przy ul. Ks. Józefa, robotnik Maciej Marzec. Przyczyna samobójstwa n. razie nie stwierdzona.

NAPAD RABUNKOWY. W dniu 11 bm. około godziny 15-tej napadli nielegali Nazim Władysław Kołodziej Stanisław z Lusiny, pow. Kraków, na powracających z miasta Krakowa Kune Gundę i Romana Salów z Włosni i zrabowali im damski kożuch i koszyk ręczny z żywnością. Sprawców aresztowano i odstawiono do aresztów sądowych.

CIPICIA FINGUJE NAPAD RABUNKOWY.
 Urząd ruchu w Skawinie donosił do Policji krak., że dnia 13 bm. o godzinie 22 wyjeżdża Skawina a następnie Kraków, w pobliżu fabryki cukierni Franciszka, napadli dwaj mężczyźni na przechodzącego wieniakła Franciszka Cipicię z Polanki, pow. Kraków i po groźbie zamordowania go zrabowali mu 76 zł. i zerek, następnie zbiegli w niewiadomym kierunku. Wysłani natychmiast z powiatowej komendy Policji w Krakowie funkcjonariusze, stwierdzili, że napad ten był sfingowany, do czego przyznał się Ciciu.

SPROSTOWANIE. P. Goldbaum, właściciel sklepu z owocami przy ul. Sławkowskiej, prosi nas o zaznaczenie, że trudniącego się sprzedażą cytryn Wasserstrona nie polecił aresztować, ale że z powodu niegrzeczznego zachowania się tego ostatniego wyprosił go ze sklepu.

— ००० —

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś jak we wtorek karmawaliśmy na przedstawieniu popularnym o cenach do połowy zmitych satyra filmowa Lengyla „Bitwa pod Waterloo”. Jutro i w piątek Artystyczny „Praw barbarzyńcy”. W czwartek przedstawienie popularne o cenach zażyczył do połowy, na którym ukaże się jeszcze raz komedia Rąpkowskiego „Polityka i miłość”. W najbliższą niedzielę, poraz pierwszy na popołudniowym przedstawianiu komedia angielska „Pocłamek Klopuchki”. Jako następny człon cyklu feryjnego ukaże się w najbliższych dniach dawno niegrana komedia „Premislała” z twórcy naszego operetki.

Z TEATRU JAGATELA. Arcywesoła farsa „Panaczelnik to ja” ukaże się jeszcze tylko dwa razy: dzisiaj we wtorek i jutro we środę. Główne role grają pp. Wernicz, Zbucki, Kóhwas, Brandt, Hejnowski, Kozłewski.

OPERKA NOWOŚCI. Dziś we wtorek na 25. koncertcie karnawału czyli połączenie dwóch rewi. "Tylko dla dorosłych" i "To o czym dorosli nie wiedzą" 25 najlepszych numerów z udziałem całego zespołu. Wszystkie wspaniałe balety. P. pierwszej części "wielki dancing" z publicznością. We środę także zamknięty. We czwartek rewi paryska p. t. "Od A do Z pod sukienką" Nowa paryska 40.

KWARTET DREZDEŃSKI przybywa do Polski i wystąpi w Krakowie w niedzielę 21 b.m.

KARNAWAŁ
SŁEDZIWÓWE na zakończenie karnawału urzą-
dza RKS „Legia” we wtorek 14 lutego w sali Do-
mu Robotniczego, ul. Dunajewskiego 5, II p. Po-
czątek o godz. 8 wieczorem. Wstęp na pokrycie
kosztów 1 złoty.

KARNAWAJ

Zakończenie obrad nad reformą administracji

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 15 lutego.

Komisia powołana do reorganizacji administracji państwowej, pozostająca pod kierownictwem dra Michała Bobczyńskiego ukończyła swe prace. Referat komisji podzielony jest na dwie części. Pierwsza obejmuje szczegółowe analizy organizacji każdej dziedziny administracji państwowej, druga zawiera 9 projektów ustaw o zreformowaniu ustroju administracyjnego. Z ważniejszych zmian zasło-

wać należy że do głównej komendy policji będzie należało wyszkolenie aparatu policyjnego, że odrębne gatunki policji kryminalnej i policyjnej będą zniszczone, a ustalony jeden typ policji mundurowej i cywilizowanej, która będzie podległa jednej władzy. Zmiana ta usunie lacerację konkurencyjną, która kompromitowała policję. O ile Rada ministrów zaakceptuje te projekty, w krótkim czasie wniesione one będą do Sejmu.

— 0 0 0 —

O wejście Polski do Rady Ligi Narodów

Londyn, 15 lutego (PAT). „Daily Telegraph” donosi, jakoby rząd Rzeczypospolitej swoim pełnomocnikom dyplomatycznym zawiadomił zainteresowane rządy, że zastrzega sobie zmianę decyzji co do wstąpienia do Rady Ligi narodów, w razie gdyby skład Rady Ligi nie miał zmianie.

Londyn, 15 lutego (PAT). Sprawa rozszerzenia Rady Ligi narodów przez przyjęcie przez Niemiec także i innych państw ma wszelkie już przedmiotem uwagi prasy polskiej. Dzienniki wyrażają nadzieję, że zgłoszenie tych państw nie będzie tworzyło presji, wypowiadając się przeciwko powiększeniu składu Rady Ligi narodów. Prasa twierdzi, że rząd angielski stoi niezmiennie na stanowisku popierania zmiany od wypowiedzenia swego poglądu na te sprawę, dopóki nie dojdzie ona do łonie samemu Zgromadzeniu Ligi.

FRANCJA ZA, ANGLIA PRZECIW

Londyn, 15 lutego (PAT). Korespondenci dyplomatyczni wszystkich państw dzienników angielskich

Polityczne aspiracje kościoła

Kardynał Gaspari konfektuje w sprawie powiększenia liczby członków Rady Ligi

Londyn, 15 lutego (PAT). W obfitych kolach angielskich oraz w łonie rządu istnieją duże różnice poglądów w sprawie dołączenia pewnej ilości nowych członków do Rady Ligi narodów. Ciekawą jest również wiadomość o różnicy poglądów iśnających pomiędzy angielskimi mężami stanu w Lidge narodów, Drummondem a Saltem. Foreign Office jest poważnie zaniepokojony wysiłkami Brianda wprowadzenia do Rady Ligi narodów Hiszpanji, Polski i Brazylii w celu zmniejszenia do minimum znaczenia przypuszczalnego wejścia Niemiec w skład Rady.

Sprawa komplikuje się jeszcze więcej wobec niespodziewanego zjawienia się względów ko-

ścielnych przy obsadzeniu stałych miejsc w Radzie. Jak słychać, kardynał Gaspari ma niejednokrotnie konfektować w tej sprawie z brytyjskimi mężami stanu oraz z dyplomatami. Dziennik nazywa to dążeniem kościoła katolickiego do zwiększenia swolich wpływów.

„Sunday Times” w artykule wstępnym pisze: Wejście Polski i Hiszpanji do Rady Ligi jednocześnie z Niemcami będzie miało 3 ce następstwa:

- 1) Pozbawi wielkie mocarstwa ich dotychczasowego autorytetu.
- 2) spowoduje bezsilność Rady.
- 3) pozbawi Niemcy wielu korzyści jako członka Rady Ligi.

Węgierska afera fałszerska

PROCES W HADZE

Haga, 15 lutego (PAT). Proces przeciwko Jankowiczowi, Marszowskiemu i Mankowiczowi, aresztowanym w Hadze i Amsterdamie pod zarzutem fałszowania w obieg fałszywych banknotów frankowych, rozpocznie się 4 marca.

LUDENDORF I SECKT WSPÓLNIKAMI FAŁSZERZY

Budapeszt, 15 lutego (PAT). — W sprawie fałszerstw frankowych policja przesłuchała ponownie sekretarza Windischgratza Raba. Z zeznań słychać, że przez niego wyszedł, że Windischgratza aresztował stonkski z Niemcami. Jako dowód Raba przytoczył fakt, że Windischgratze miał mu dyktować listy do gen. Seckta i Ludendorfa, poza tem na polecenie Windischgratza złożył Raba jego list w Monachium w instytucie kartograficznym, oraz przywołał z powrotem paczkę o nieznanej zawartości. Przesłuchany w tej sprawie Windischgrat-

owski, że Ludendorfa wogóle nie zna, zaś gen. Seckta był w czasie wojny jego szefem sztabu generalnego. Do gen. Seckta pisał list, który jednak nie został w nim w związku z sprawą fałszerską frankowych i zawierał jedynie wspomnienie z okresu wojny. Co do paczki przywiezionej z Kolonii, to Windischgratze nie o tom nie wie. Jest rzeczą możliwą, że Górd odebrał w imię swojej potrzeby mu materiał Przesłuchiwany Nadossy również zaprzeczył istnieniu jakiegokolwiek stosunku z Niemcami. Zarządzone konfrontacja nie dała żadnego wyniku. Dochodzenia będą prowadzone w dalszym ciągu.

KLISZE POCHODZA Z NIEMIEC

Wiedeń, 15 lutego (PAT). „Ekstrablatt” donosi z Kolonii, że w kolach tamtejszych panuje przekonanie, że klisze do fałszowania 1000-frankówek zostają sporządzone w roku 1920 lub 1922 w Kolonii, kiedy agenci policji francuscy pragnęli odebrać Nadrenę od Niemiec.

p. St. Grabskiego mogła się tak daleko posunąć. Tymczasem onegdaj wybrała się do m. ministra delegacja Bratniej Pomocy w celu omówienia szeregu spraw dotyczących młodzieży uniwersyteckiej. Przy tej okazji delegacja studentów zainicjowała p. St. Grabskiego, czy na kursujących po Warszawie pogłoskach jest coś prawdy. Ku zdziwieniu akademików odpowiedział na to p. minister że jakkolwiek sprawa nie była jeszcze rozważana przez Radę ministrów, niemniej jest przedmiotem badań w ministerstwie oświaty.

CIEKIE PRZEJŚCIA USTAWY O NAJWYŻSZYCH WŁADZACH WOJSKOWYCH

Warszawa, 15 lutego (tel. własny „Naprzodu”). Na porządku dziennym najbliższego posiedzenia Rady ministrów znajduje się wniosek ministra spr. wojskowych o wywołaniu z Sejmu projektu ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych.

ŚIEDZISTWO O ZAJĘCIA W KALISZU

Warszawa, 15 lutego (tel. własny „Naprzodu”). Wczoraj wyjechał do Kalisza prokurator przy sądzie okręgowym p. Hubner w celu przeprowadzenia na miejscu dochodzeń w sprawie krwawych zażądań kaliskich. Prokurator Hubner ma w pierwszym rzędzie zbadać postępowanie władz administracyjnych i ustalić ich winę.

POSEŁ POLSKI W BERLINIE NIE ZOSTAJE ODWOŁANY

Warszawa, 15 lutego (tel. własny „Naprzodu”). Warszawa prasa wieciora zaprzeczając prawdziwość pogłoszek lansowanych przez prasę niemiecką, jakoby przechylający w sprawach służbowych w Warszawie, polski poseł przy rządzie niemieckim p. Olzowski, nie miał już powrócić do Berlina. — O odwołaniu posła Olzowskiego niema mowy i pogłoski te są wytworsem szowinistycznej prasy niemieckiej.

USTAPIENIE POSŁA SHS W WARSZAWIE

Biłgoród, 15 lutego (PAT). Jevrem Simk, minister z SHS w Warszawie przeniesiony jest na takie stanowisko przy Wstąpieniu. Dotychczasowy minister w Budapeszcie Popovsk zamie stanowisko ministra w Warszawie.

WYBORY GMINNE W BULGARI

Sofia, 15 lutego (PAT). Wczorajsze wybory gminne miały w całym państwie przebieg spokojny. W Sofii głosowało na 45.000 wyborców 31.671. W Sofii głosowało między innymi na Mar. I. Iher. 4.782, na Głowazę Chlopowa 3.833, na Demok. 331, na Soc. demok. 2.732, na Stanbulskich 1.927. Partia rządowa posiada większość w radzie miejskiej w Sofii mianowicie 32 mandatów na ogółem 60 mandatów. Z wszystkich głosów oddanych w całym państwie w sumie 190 tysięcy przypada na stronnictwo rządowe 88.314 głosów.

KATASTROFA OKRETOWA

Gdańsk, 15 lutego (PAT). Z Londynu donoszą, że gdańscy parowicze handlowy Maria Teresa zderzył się koło Norfolku ze statkiem amerykańskim i zatonął w przeciągu 10 minut. Załogę w liczbie 15 osób zdołano uratować.

Związki i zgromadzenia

POSIEDZENIE WYDZIAŁU RADY ZAWODOWEJ KRAKOWSKIEJ odbyło się we środę 17 lutego w sekretariacie Rady. Początek o 7 wiozior. Za względu na wadność słuchu uprasza się wszystkich członków Wydziału, Komisji kontrolującej i przedstawicieli Rady Robotniczej o punktualne i bezwarunkowe przybycie.

B. Jaroszewski.

J. Wesolowski.

REJESTRACJA CZŁONKÓW PARTII, przyjmowanie nowych zgłoszeń ma miejsce codziennie od godziny 6—7 wieczorem w Sekretariacie Rady Robotniczej. Bezrobotni są zwolnieni od podatku prawnego, o ile się zarejestrują i wykażą, że nie mają prawa do niego.

BACZNOŚĆ MURARZEJ! Ważne doreczne zgromadzenie robotników budowlanych odbyło się we środę 17 bm. o godz. 5 popołudniu, a w razie braku kompletu o godz. 6 w sal. Domu Robotniczego przy ul. Dunajewskiego, ul. Dunajewskiego 1, 5 II p. z porządkiem dziennym: 1) Zagalenie; 2) Odczytanie protokołu; 3) Sprawozdanie Zarządu; 4) Sprawozdanie kasowe kom. kontrolującej i udzielenie zaufania ustępującemu zarządowi; 5) Wybór nowego zarządu, delegatów na zjazd, delegatów na zjazd krajowy; 6) Wniosek na zjazd; 7) Dyskusja i wnioski. O obecność wszystkich członków Zarząd uprasza.

POSIEDZENIE ZARZĄDU ZWIĄZKU PRAC. INSTYT. UZYT. PUBL. ODZIAŁ KRAKÓW odbyło się we środę 17 lutego o godz. 6 wieczór w lokali Związku. Wszystkich członków zarządu uprasza się o punktualne przybycie. Przewidyw.

DOROCZNE ZEBRANIE „SAMOPOMOCY” MURARZY odbyło się w czwartek 18 lutego o godz. 5 wieczór w Domu robotniczym, ul. Dunajewskiego 5 III piętro.

WALNE ZGROMADZENIE MALARZY I PO-KOSTNIKÓW odbyło się we czwartek 18 bm. o godzinie 6 wieczorem w Domu Robotniczym ul. Dunajewskiego 5 II p. O liczny udział towarzyszy uprasza Zarząd grupy III.

ZARZĄD ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU GASTRONOMICZNO-HOTELOWEGO, ODZIAŁU KIELNÓW W KRAKOWIE, zawiadamia, że DOROCZNE WALNE ZEBRANIE odbędzie się 18 lutego w Domu Robotniczym przy ul. Dunajewskiego 5 II p.

WALNE ZEBRANIE KOŁA MIEJSC. ZG. KRAKÓW odbyło się w dniu 21 lutego o godz. 9 w lokalu walnym przy ul. Warszawskiej. Za Zarząd: prezes: Bator, sekretarz: Nodzeński.

TELEGRAMY

P. ST. GRABSKI CHCE ZABRAĆ SKŁADKI PRYWATNE NA CELE PAŃSTWOWE

Warszawa, 15 lutego (tel. własny „Naprzodu”). Od paru dni obiegają Warszawę sensacyjne pogłoski o nowych projektach ministerstwa oświaty p. Stanisława Grabskiego. Wedle tych pogłosek p. St. Grabski ma zamiar przeznaczyć część składek zbieranych przez Bratnią Pomoc akademicką na budowę własnego domu, na koszt administracji i laboratorjów i pracowni wyższych uczelni. Należy zaznaczyć, że pieniądze przeznaczone na budowę domu akademickiego są w całości własnością studentów, przez których zostały na ten cel zebrane.

Do wersji tych nie przywiązano jednak większego znaczenia, nie przypuszczając, by samowola

Fabryka mebli metalowych A. Pogorzelskiego

w Krakowie, ul. św. Łazarza 19. Tel. 98

Poleca

Łóżka mosiężne, żelazne i blaszane,
szafki nocne, umywalnie marmu-
rowe i blaszane w różnych ko-
lorach i wielkim wyborze.

Biurow buchalteryjno-rewizyjne

S. Sandhausa

zaprzysięż. rzeczozn. sąd. i rew. dla spółdzielni
z ram. Rady spółdziel. Min. Skarbu, przeniesione
z dniem 15 lutego

ulica Szujskiego L. 1, w Krakowie

Nr. telefonu 4704

Zgłoszoną kartkę wstawiać
na nazwisko Popytek Wła-
dysław z Raniowa, pow. Ja-
sło, uniwersytet.

MEBLE na raty

Splalnie od zł. 450 — jedna-
nie 500 — salony 200 zł.
Magazyn mebli i zakład ta-
pietarski

S. FRISCH
Kraków, Stolarska 13

Całkowita wysprzedaż

Naczynia kuchenne, różne to-
wary żelazne, narzędzia itp.
miejsc. cen fabrycznych do na-
bycia. Np. 3 talerze emaljo-
wane tylko 1 zł. 126

SKLEP ŻELAZA

Kraków, Braska 18.

Zamówienia na belgijskie

ROWERY

Motocykle

przyjmuje

Eugenjusz Kluska i Sp.

KRAKÓW, UL. GRODZKA L. 63 A.

Zastępstwo Fabrique Nationale d'armes de guerre Herstal.
Podzielnicy poszukiwani. 125 Podzielnicy poszukiwani.

KRAKOWSKI INFORMATOR ROBOTNICZY

Rada Robotnicza i Komitet Obwodowy
PPS. Dunajewskiego 5, III p., tel. 2314.
Klasowe Związki Zawodowe, Dunaj-
ewskiego 5, III p., telefon 1399, 2314.
Związek Drukarski, Rynek gł. 12.
Centralny Związek górników, Aleja
Kraśnicka 16, tel. 4441, (Dom Górników)
Związek Zawodowy Kolejarzy, ulica
Warszawska 17, telefon 1456.
Związek urzędników prywatnych, ul.
Sławkowska 6, I p.
Związek nauczycielstwa szkół po-
wzecznych, Rynek główny 29, tele-
fon 3360.
Związek inwalidów woj., Podzamcze 30.
Związek R. S. „Proletariat”, Pod-
górze, Lwowska 2, telefon 3401.
Spółdzielnia związkowa prac. kolej.
płc Mateki 8, telefon 2203.
Uniwersytet Ludowy Aleja Kraśnicka 16,
telefon 4441.
Inspektorat Pracy, Siemiradzkiego L. 16,
telefon 2425.
Okręgowy Urząd Górniczy, św. Jana 13,
telefon 451.
Wyższy Urząd Górniczy, Karmelika 38,
telefon 260.
Sąd Przemysłowy, Kanonica 22.
Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń ro-
botników od wypadków, ulica Zielona
L. 26.

Ekspozytura Zakładu Pensyjnego dla
funkcyjistów, ulica Gertrudy L. 2,
telefon 1568.

Obwodowe Biuro Funduszu Bezrobocia,
Krowoderska 5. Telefon 472.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy,
Krowoderska 5. Telefon 472.

Urząd Rozjemczy do spraw najmu Plac
W/W Świętych 3, Magistrat, oficyny.

Muzeum Techniczne Przemysłowe, ul.
Smoleńska 9, telefon 1339.

Okręgowy Związek Kas Chorych, Bato-
rego 5, III p., telefon 204.

Kasa Chor. w Krakowie, ul. Dunajew-
skiego 5, Tel. 182 i 4662.

„ w Podgórzu (Fila), Plac Ser-
kowskiego 17, Telefon 450.

„ Poradnia dla Chorych na oczy
i dla dzieci, Kraków, Rynek
Kleparski 9, I. Telefon 1289.

„ Ambulatorium dla Chorych,
Kraków, ul. św. Wawrzyńca 5.
Telefon 343.

Miejski Urząd Zdrowia (Fizyk), Kra-
ków. Magistrat, Telefon 373.

Miejskie Zakłady Sanitarne, Prądnik
Biały, Tel. 1075.

Szpital św. Łazarza, biuro administracji,
Kraków, Kopernika 17, Telefon 3466.

JUŻ WYSZEDŁ Z DRUKU

TOM II.

PAMIĘTNIKÓW

IGNACEGO

DASZYŃSKIEGO

STRON 348. CENA 10 ZŁ.

SKŁAD GŁÓWNY W Drukarni

„LUDOWEJ W KRAKOWIE”

ULICA DUNAJEWSKIEGO L. 5.

MEBLE NA RATY

S aub, Kraków, Szpitalna 20.

DRUKARNIA LUDOWA

SPÓŁKA ZAREJESTROWANA Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

W KRAKOWIE, UL. DUNAJEWSKIEGO L. 5. TEL. 1310

WYKONYWA WSZELKIE ZAMÓWIENIA W ZAKRES
DRUKARSTWA WCHODZĄCE SZYBKO I STARANNIE